

Børn Undervisning; men der er ikke sagt, at hvilkesomhelst Personer have Lov til at aabne Skoler og gjøre dette til en Næringsvei. Det staaer ikke Enhver frit for nu at aabne Skoler. (En Stemme: Jo, paa Landet!). Den, der vil aabne en Skole paa Landet, maa have Tilladelse dertil af Skoledirektionen. (En Stemme: Det behøves ikke!). Det er min faste Formening, at Den, der aabner en Skole paa Landet, maa, dersom han ikke har Skoleembedsexamen, ikke har aflagt saadanne Dygtighedsprøver, som Loven fordrer, have Tilladelse dertil af Skoledirektionen. Nu indeholder dette Lovforslag Bestemmelser i saa Henseende, hvorved en saadan Tilladelse skulde kunne meddeles af Sogneforstanderskabet, og det er dette, jeg finder at være en Nødhed, der maa misbilliges. Den Ret: at meddele saadanne Duellighedsbeviser bør vedblivende være hos Skoledirektionen; Duellighedsbeviser for Personer, der ikke have de lovbefalede Kvalifikationer. De tre ærede foregaaende Talere paaberaabte sig Alle imod mig deres Erfaring. Jeg vil da sige, at jeg er heller ikke ganske uden Erfaring i denne Art Anliggender, da jeg i 27 Aar har været Medlem af Sogneforstanderskaber og i 13 Aar har forestaaet et Skolelærerseminarium; det er altsaa rimeligt, at jeg har nogen Erfaring med Hensyn til denne Art Anliggender. Det er langt fra mig at ville nægte, at det baade er naturligt for Forældre at ønske deres Børn vel underviste, at alle gode Forældre gjøre dette, at Iveren for en god Undervisning er i Fremgang her i Landet, og at Sognene og Sogneforstanderskaberne have gjort store Opoffrelser i saa Henseende; men paa den anden Side vil det høitærede Thing vistnok ogsaa anerkjende, at, naar et Sogneforstanderskab bringes til at skulle træffe det Valg, om det vil paatage sig en aarlig Udgift af maaskee 600 Rd. mere end ellers ved at bygge en ny Skole og ansætte en Skolelærer, eller om det vil see at affinde sig paa saa let en Maade, som Loven vil aabne det Udgang til, da er Fristelsen særdeles stor for et Sogneforstanderskab, og at det da vel kan være, at paa ikke saa faa Steder et Sogneforstanderskab vil, i det Mindste til en Tid, give efter for en saadan Fristelse; men de, der komme til at lide

derunder, ere Børnene, der ville blive aldeles utilstrækkeligt underviste.

Strøm: Jeg kan ikke Andet end fastholde den Paastand, jeg før fremsatte, at der ligger en Misforstaaelse til Grund for den sidste ærede Talers Ytringer. Naar han nemlig er gaaet ud fra, at det ikke for Diebliffet skulde staae Enhver frit for at aabne en Skole paa Landet, men at dertil behøvedes Skoledirektionens Tilladelse, saa stemmer det ikke med den Erfaring, jeg har gjort, idet der, saavidt jeg veed, oprettes mangfoldige Friskoler, uden at Skoledirektionens Tilladelse dertil har været indhentet; og det ligger jo ligefrem i Sagens Natur, idet man blot behøver at benytte Loven af 2den Mai 1855 for at kunne gjøre dette. Lad f. Ex. 10 Familier blive enige om at holde en Lærer til deres Børn, saa vil der jo i Regelen strax der være 20 til 30 Børn, som han har at holde Skole for, og denne Skole kommer altsaa ind under § 1 i den nævnte Lov, og han kan i den naturligtvis optage Enhver somhelst, der vil melde sig, naar det kun stæer med Forældrenes Samtykke. Naar altsaa den ærede Landssthingsmand siger, at det, han kæmper imod, er, at vi skulle give Sogneforstanderskaberne Bemyndigelse til, imod at der forelægges dem Duellighedsbeviser, at lade Skoler aabne, saa vil jeg dog bede Enhver her i Thinget endnu en Gang at gjennemlæse § 2 i det foreliggende Lovforslag og see, om det er muligt at faae denne Mening ud af den. Der findes ikke i den det Allermindste om at aabne Skoler, men den angaaer, som jeg før sagde, kun det specielle Tilfælde, at en privat Skole udenfor Kjøbenhavn — det forudsættes altsaa, at Skolen er aabnet og eksisterer — ønsker de befalede halvaarlige Examinier afholdte paa selve Skolen. Saalænge altsaa en Skole ikke ud-taler dette Ønske, saalænge kommer § 2 aldeles ikke til Anvendelse; og det vilde jo desuden dog være den forunderligste Form, hvis Meningen var at give Tilladelse til at aabne Skoler, da at udtrykke dette paa den Maade, her er steet i § 2, der jo forudsætter en Skoles Tilværelse. Derfor troer jeg, at de Bemærkninger og Indvendinger, som den ærede Landssthingsmand har gjort, i Grunden falde bort.